

være andre Maader at skaffe Patienter anbragte paa, end den kostbare Maade, hvorpaa de nu anbringes paa Sindssygeanstalterne, nemlig at faa dem ud paa mindre Anstalter, saadanne som f. Eks. findes i adskillige Amter, navnlig naar det drejer sig om inkurable Patienter. Mon det ikke er en Fremgangsmaade, der kunde anvendes i noget større Maalestok, saa at det kunde blive en Afledning fra de bestaaende store Sindssygeanstalter, og saaledes, at vi ikke saa hurtigt rykkede frem i Retning af at skulle skaffe forøget Anstaltsplads?

Det, jeg her har tilladt mig at berøre, er et Spørgsmaal, der har været oppe baade i Finansudvalget og paa anden Maade, naar denne Sag er bleven forhandlet blandt os, og jeg udtaler mig ikke derom, fordi jeg tør opstille mig som den, der har tilstrækkelig Indsigt i disse Forhold til at kunne udtale noget afgørende, men jeg tror, det er rigtigt, at det bliver draget frem, for at det kan blive Genstand for Overvejelse.

K. M. Klausen: Jeg vil gerne gøre et Par Bemærkninger lige over for det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 7de Valgkreds (Ole Hansen). Han mente, at, efter at et særligt Udvalg for 5—6 Aar tilbage havde været nede for at se paa Forholdene ved Vordingborg Sindssygeanstalt og havde stillet sig afvisende over for Sagen, kunde Overlægen have forholdt sig rolig. Dette kan man dog ikke forlange. Naar Ledelsen af en saadan Anstalt har det bestemte Indtryk, at der er meget betydelige Mangler ved Anstalten, er det dens Pligt at paatale disse Mangler og at søge at faa dem afhjulpne, og det er det, som Overlægen har gjort ved at rette Henvendelser til sin overordnede, Justitsministeriet. Det er da fra Justitsministeriet, at Forslaget er kommet til os. Det ærede Medlem mente, at vi kunde ikke saadan ødsle med Pengene. Men det er et stort Spørgsmaal, om det er at ødsle med Pengene. Mon det ikke snarere er at ødsle med Pengene at lade være at gøre noget? Naar det viser sig, at det er muligt at faa en Udvidelse af Anstalten paa 20 à 30 Patienter, og naar det — saaledes som det er opgivet mig fra en Side, som jeg har al Grund til at antage er nøjagtig — drejer sig om, at en Udvidelse bliver opnaaet for omtrent 1,600 Kr. pr. Patient, medens man, naar man bygger en ny Anstalt, maa ofre 5,000 Kr. pr. Patient, synes jeg ikke, at man kan sige, at dette er en

Ødslen med Pengene. Jeg tror tværtimod, at det vilde være en meget økonomisk Anvendelse, og at man vanskelig paa billigere Maade vilde kunne opnaa saa mange Pladser. Forholdene ere dernede i Øjeblikket vistnok højst uheldige særlig lige over for hele den store Tyendebestand. Det er ikke saa ganske lidt paa et enkelt Sted at have et Tyendepersonale paa 80 Personer, man kan ikke saaledes fuldstændig ignorere dem, der maa skaffes visse Bekvemmeligheder til Veje for dem, og hvis vi ikke komme til det, der foreslaas her, frygter jeg for, Følgen vil blive, at vi komme til uden for Anstalten at bygge Lokaler for Tyendet og lade Heste og Kvæg blive inde i Anstalten. Men Ledelsen dernede mener, at det var bedst, at Heste og Kvæg blev flyttet bort fra Anstalten, og at Tyendepersonalet kunde blive i Anstalten. Det ærede Medlem siger, at den Stald, der er dernede nu, er en udmærket Bygning. Ja, det er netop det glædelige, og den skal ogsaa benyttes igen. Det er en stor god Staldbygning, der er dernede, og den skal omdannes saaledes, at man i den kan faa indrettet de Lokaler, som ere saa paa-trængende nødvendige. Jeg kan, som sagt, ikke andet end anbefale Forslaget, jeg beklager meget, at det har været saa daarligt oplyst fra først af. Jeg vilde ellers have taget et andet Standpunkt, end jeg har gjort. Jeg kan fuldt ud slutte mig til de ærede Medlemmer, der have udtalt Ønsket om, at denne Sag maatte blive bedre oplyst og blive tagen op til fornyet Overvejelse inden 3die Behandling.

Ole Hansen: Jeg vil kun sige til det ærede Medlem, at naar han taler om at flytte bort fra Anstalten, saa faar man det Indtryk, at Heste- og Kvægstalden ligger inde mellem de øvrige Bygninger, men det er slet ikke Tilfældet, de ligge i en Ud-kant, og at det skulde være saa besværligt og til Ulejlighed og Besvær for Patienterne, at de ligge der, kan ikke være rigtigt. Det ærede Medlem nævnte første Gang, han havde Ordet, at det var rigtigt, at Patienterne vare beskæftigede ved Landbrug. Det er selvfølgelig meget rigtigt, men det er der heller ikke det fjerneste til Hinder for, at de ere, og de ere netop beskæftigede ved Landbrug og kunne være det lige godt, enten de bo 20 eller 50 Alen fra Avlsbygningerne; jeg indser ikke, at der kan være nogen Ulempe forbunden dermed. Hovedspørgsmaalet her er egentlig det, om de nuværende Økonomibygninger ere tilstrækkelige, naar der finder